

**การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับ
สิ่งแวดล้อมของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน**
**The Competitive Advantage with Green Supply Chain Management of Community
Enterprises in the Northeastern, Thailand**

วรรณิดา สารีคำ* จักเรศ เมตตะธำรงศ์² และจันทิมา พรหมเกษ³

Wannida Sareekham* Jakret Mettathamrong² and Chanthima Phromket³

Received : June 8, 2021 Revised : July 20, 2021 Accepted : August 11, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน และ (2) ศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 400 ราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน ประกอบด้วย ประสิทธิภาพ คุณภาพ นวัตกรรม และการตอบสนองที่รวดเร็ว และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนอยู่ในระดับมาก 2) ผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ พบว่าการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีความสัมพันธ์ต่อกันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.332-0.836

คำสำคัญ: โซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน ผลการดำเนินงาน

* อาจารย์ คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

* Lecture, Faculty of Industry and Technology, Rajamangala University of Technology Isan Sakon Nakhon Campus

^{2,3} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสกลนคร

^{2,3} Assistant Professor, Faculty of Industry and Technology, Rajamangala University of Technology Isan Sakon Nakhon Campus

Abstract

The objectives of this study were (1) to study the green supply chain management, creating a competitive advantage, and performance of community enterprises and (2) to study the relationship of green supply chain management with the creating competitive advantage and performance of community enterprises in the Northeastern, Thailand. The sample groups were 400 entrepreneurs of community enterprises processing agricultural products in the Northeastern. The data collection uses a questionnaire and the statistics to test the hypothesis are Pearson correlation analysis and regression analysis. The results found 1) the green supply chain management in all cases, green procurement, green design, green manufacturing, and green distribution. , the competitive advantage in all cases, capability, quality, innovation, and quick response., and performance in all cases, financial, customer, internal processes, and learning and growth of community enterprises have a high value and 2) The relationship of green supply chain management with the creating competitive advantage and performance of community enterprises processing agricultural products in the Northeastern was related by significant at the 0.01 that was a correlation coefficient between 0.332 - 0.836.

Key words: Green Supply Chain, Competitive Advantages, Performance

1. บทนำ

ปัจจุบันองค์กรต่างๆ ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกหรือภายในองค์กร โดยเฉพาะกระแสโลกาภิวัตน์อันเป็นผลจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Njue & Ongoto, 2018) ซึ่งการแข่งขันทางการค้าที่ได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นนั้นทำให้องค์กรจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางหรือกลยุทธ์ที่เหมาะสม เพื่อที่จะปรับตัวให้กิจการสามารถดำรงให้อยู่รอดได้และมีความได้เปรียบเหนือกว่าคู่แข่ง (Buzatu, Plesea, Iulian & Valentin, 2019) องค์กรจึงเริ่มปรับตัวตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และกำหนดรูปแบบการบริหารงานที่รัดกุมและมุ่งเป้าหมายมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดแผนงานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ (Mumbe & Njuguna, 2019) ซึ่งเป็นปัจจัยตั้งต้นที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ เมื่อนำมารวมกับกลยุทธ์ที่องค์กรเลือกใช้ตามบริบทการบริหารงานตามสภาพและสถานการณ์จริง จะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายได้เร็วยิ่งขึ้น ทั้งนี้การบรรลุวัตถุประสงค์เกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์และเทคนิคที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตกระบวนการเพิ่มผลกำไรสูงสุดและลดต้นทุนการผลิต (Libenth, 2017)

การเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมนับเป็นกระแสที่ไม่ใช่จะเป็นการผลิตหรือการบริโภคต่างให้ความสนใจ ทำให้การดำเนินกิจการในปัจจุบันของผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมซึ่งถือเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างความสามารถในการแข่งขันที่สำคัญซึ่งมาจากประสิทธิภาพประสิทธิผลขององค์กรที่สามารถเรียนรู้ถึงสภาพแวดล้อม สถานการณ์ แนวคิด เทคนิคการดำเนินงาน และเทคโนโลยีต่างๆ จากภายนอก (วรณิศา นักเกษม และธีระวัฒน์ จันทิก, 2562) การหันมาให้ความสำคัญกับแนวทางการบริหารจัดการธุรกิจที่เป็นมิตรต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่ใช่จะเป็นการพัฒนาโรงงานและคลังสินค้าให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากจะช่วยลดผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืนแล้ว ยังช่วยประหยัดพลังงาน ลดค่าใช้จ่ายระยะยาวได้อีกด้วย (สายพิณ บัณฑอง และไชยพันธ์ ปัญญาศิริ, 2561) ซึ่งแนวคิดในเรื่องการมีความรับผิดชอบต่อสังคม การคำนึงถึงการรักษาคุณภาพชีวิต

การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการประกอบธุรกิจที่หวังกำไร เป็นแนวคิดที่ต้องพิจารณาควบคู่กันไป ดังนั้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่จะนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิต การกำหนดกระบวนการผลิตที่ประหยัดพลังงานเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการควบคุมของเสียให้เป็นศูนย์เพื่อไม่ให้มีของเสียปล่อยออกสู่สาธารณะ จึงเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินกิจการในปัจจุบัน โดยอาศัยแนวคิดการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Supply Chain Management) ซึ่งเป็นการพัฒนาวิธีการบริหารเชิงธุรกิจที่ควบคู่ไปกับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม เป็นแนวคิดที่กำลังได้รับความนิยมและประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายในองค์กรธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ เพื่อตอบสนองต่อกระแสที่ให้ความสำคัญต่อการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Lin, Chen & Nguyen, 2011) เช่น ผู้ผลิตรถยนต์เน้นการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมรวมถึงโครงการควบคุมมลภาวะ การใช้วัสดุที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อมและร่วมมือกับองค์กรสีเขียว ซึ่งจากงานวิจัยของ ทำนอง ชิตชอบ และนลิน เพียรทอง (2561) กล่าวว่า การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจะเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ สามารถเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขัน ช่วยลดต้นทุนรวมของธุรกิจและที่สำคัญมีส่วนช่วยในการลดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้ธุรกิจสามารถแข่งขันและดำเนินงานได้อย่างยั่งยืน

จากสภาพการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนในปัจจุบันพบว่ายังขาดความเข้มแข็งในการพึ่งพาตัวเองในด้านการดำเนินธุรกิจและปัญหาจากการขาดการเรียนรู้และการสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งที่จะสามารถพัฒนาธุรกิจให้เติบโตได้ จึงเป็นประเด็นปัญหาสำคัญที่ต้องการทราบว่าการดำเนินการจะนำไปสู่ความสำเร็จของการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ทั้งในด้านการผลิตสินค้า การให้บริการและการเรียนรู้ การใช้รูปแบบการจัดการที่เหมาะสมโดยสามารถใช้ทรัพยากรให้เกิดมูลค่าและสร้างรายได้ ซึ่งวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเป็นหนึ่งในภูมิภาคของประเทศไทยที่เน้นการผลิตสินค้าเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยการบริหารจัดการตลอดโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้เข้ามามีบทบาทต่อกระบวนการวางแผนธุรกิจขององค์กรต่างๆ รวมไปถึงบทบาทของภาครัฐบาลที่เพิ่มระดับความสำคัญ ซึ่งภาคการผลิตถือเป็นสาเหตุและปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น หากผู้ประกอบการมีการใช้ระบบการบริหารจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเพิ่มศักยภาพและความสามารถในการดำเนินงานให้กับธุรกิจได้ (ทำนอง ชิตชอบ และ นลิน เพียรทอง, 2561) ดังนั้นวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจึงต้องหันมาให้ความสำคัญกับการปรับปรุงประสิทธิภาพของกิจกรรมต่างๆ ตลอดโซ่อุปทานเพื่อให้สามารถปรับตัวต่อสภาพการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และหากผู้ประกอบการใดไม่สามารถปรับตัวเองให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้ อาจเป็นเรื่องยากที่จะมีข้อได้เปรียบทางการแข่งขันกับคู่แข่งและเป็นที่ยอมรับต่อผู้บริโภคได้ การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ช่วยให้องค์กรสามารถลดต้นทุนในการดำเนินงาน (Cooper, 2017) ซึ่งการลดต้นทุนให้ต่ำลงจะส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ ดังนั้นการลดต้นทุนในการผลิตจึงเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยให้องค์กรได้เปรียบในการแข่งขัน (ชวราวัฐ ขวัญนาค, 2563) รวมถึงการเพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการและการส่งมอบสินค้า และเพิ่มประสิทธิภาพทางการแข่งขันอื่นๆ ให้กับผู้ประกอบการได้เป็นอย่างดี (Prajogo, Oke & Olhager, 2016) ก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ การยกระดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความเป็นเลิศในกระบวนการทางธุรกิจ ต่างส่งผลเชิงบวกต่อความยั่งยืนขององค์กรทั้งสิ้น ซึ่งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ถือเป็นวิธีการที่สำคัญสำหรับองค์กรสมัยใหม่ในการบรรลุความสามารถในการแข่งขันและประสิทธิภาพทางธุรกิจ เป็นการสร้างความสามารถใหม่และพัฒนาทางเลือกเชิงกลยุทธ์ สร้างรายได้เปรียบในตำแหน่งทางการตลาดและมีประสิทธิภาพทางธุรกิจ (กานต์ธีรา พลบุตร, 2563)

การวิจัยเรื่องการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นการวิจัยที่มุ่งเน้นศึกษา

ผลกระทบของการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการดำเนินงานอย่างไร ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงการบริหารงานเพื่อสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน สร้างกลยุทธ์การแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันในตลาดได้ ทำให้ธุรกิจมีความเข้มแข็งและเติบโต ส่งผลคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไปในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objectives)

1. เพื่อศึกษาการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

3. การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เพื่อสร้างกรอบแนวคิดและสมมติฐานในการวิจัย โดยได้กำหนดให้การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรอิสระ การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานเป็นตัวแปรตาม ดังนี้

3.1 แนวคิดการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Supply Chain Manangement) เป็นการนำแนวคิดเรื่องสิ่งแวดล้อม(Green) มาผนวกรวมกับการจัดห่วงโซ่อุปทาน(Supply Chain Management) โดยมุ่งการดำเนินการที่ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตลอดทุกชั้นของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ การจัดการห่วงโซ่อุปทานมีบทบาทสำคัญในการลดต้นทุนผลิตภัณฑ์เป็นการเตรียมการในการจัดหา จัดเก็บ ขนส่งสิ่งของ กำลังคนและสิ่งอำนวยความสะดวกในกระบวนการผลิตและตลาดขององค์การธุรกิจเพื่อให้ต้นทุนสินค้าต่ำและสร้างความพึงพอใจแก่ลูกค้า (Beamon, 1998) การจัดการโซ่อุปทานสีเขียวเป็นตัวแปรกลางให้องค์การได้มาซึ่งประสิทธิภาพการดำเนินงานตลอดจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การและยังเป็นกุญแจสำคัญช่วยให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ หากองค์การมีระบบการบริหารจัดการโซ่อุปทานสีเขียวที่มีประสิทธิภาพแล้วก็จะส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน สามารถสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ทำนอง ชิดชอบ และ นลินี เพียรทอง, 2561) ผลลัพธ์จากความสามารถการจัดการโซ่อุปทานเพื่อสิ่งแวดล้อมไม่เพียงแต่ทำให้องค์การเกิดการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ยังช่วยให้เกิดการปรับปรุงผลการดำเนินงานทางธุรกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจได้ (Flynn, Huo & Zhao, 2010)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและประสิทธิภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การและยังเป็นกุญแจสำคัญช่วยให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ แสดงให้เห็นว่าหากองค์การมีระบบการบริหารจัดการโซ่อุปทานสีเขียวที่มีประสิทธิภาพแล้วก็จะส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (ทำนอง ชิดชอบ และ นลินี เพียรทอง, 2561) ซึ่งตัวแปร

การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความเป็นพลวัตและเกี่ยวข้องกับการไหลของข้อมูล การไหลของผลิตภัณฑ์ และการไหลของเงินทุนตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้ายของวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ ดังนั้น การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย 1) การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2) การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3) การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 4) การกระจายและส่งมอบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ทำนอง ชิดชอบ และณลิน เพียรทอง, 2561; Beamon, 1998; อัญญา ประเสริฐจุฬาภรณ, 2558; นพจุจ ธรรมจิโรจ, อัมพิกา ไกรฤทธิ และ สิริวงค์ กลั่นคำสอน, 2555)

3.2 แนวคิดการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน

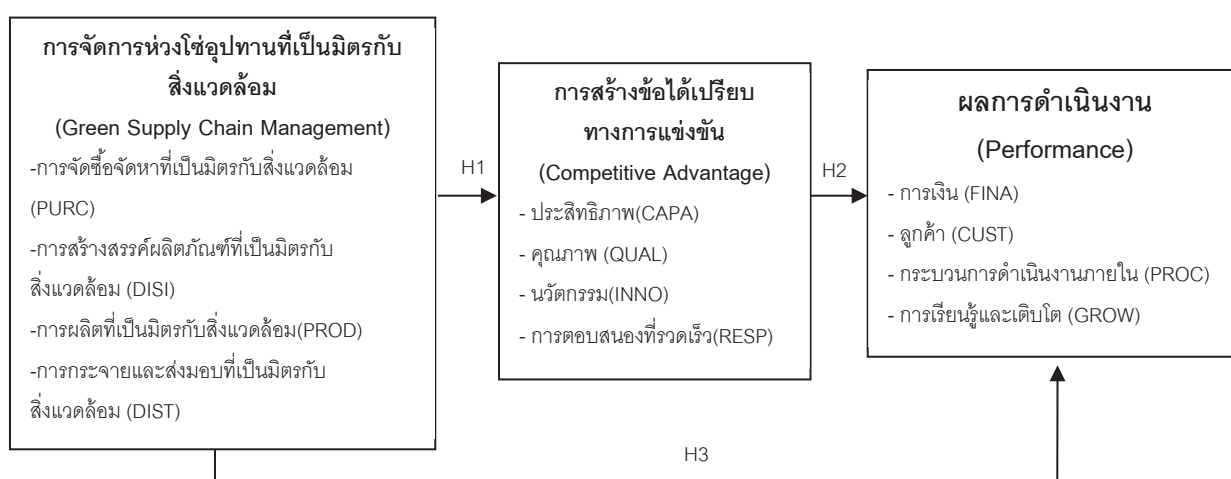
ความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) คือ ความสามารถในการทำกำไรผ่านคุณลักษณะและทรัพยากรที่จะดำเนินการในระดับที่สูงกว่าคนอื่น ๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกันหรือตลาด โดยองค์กรต้องสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง (Porter, 1980) ซึ่งจากงานวิจัยของ Dunn, Norburn & Burley (1994) กล่าวว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นความสามารถที่เกิดขึ้นจากทรัพยากรที่มีค่า มีความจำเป็นพิเศษสูง เช่น ความสามารถด้านนวัตกรรมประสิทธิภาพสูง มีความเป็นพิเศษเฉพาะตัวต่างจากคนอื่น ไม่สามารถเลียนแบบได้ (พินุล ทีปะปาล และธนวัฒน์ ทีปะปาล, 2559) สิ่งที่ทำให้องค์กรมีความแตกต่างจากผู้อื่น อาจอยู่ในรูปของขีดความสามารถที่บริษัททำได้ ในขณะที่องค์กรอื่นทำไม่ได้หรือบริษัทสามารถทำได้ดีกว่าองค์กรอื่น หรือความได้เปรียบทางด้านสินทรัพย์หรือทรัพยากรบางอย่างที่บริษัทมีแนวทางการสร้างรายได้เปรียบ มีวิธีทำได้หลายวิธีแต่สิ่งแรกที่ควรพิจารณา คือ การหาทางลดต้นทุนและการสร้างความแตกต่างตามเส้นทางของกิจกรรมต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นลูกโซ่แห่งคุณค่า (Value Chain) ทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุน (เพ็ญสุช เกตุมณี, วรลักษณ์ ลลิตศิริวิมล, สิริลักษณ์ ทองพูน และ กอแก้ว จันทร์กิตทอง, 2561) นอกจากองค์การสามารถมีผลิตภัณฑ์หรือบริการที่แตกต่างจากผู้อื่น โดยมีการปรับใช้กลยุทธ์ทางการแข่งขันที่เหมาะสมแก่องค์การเพื่อให้ผลการดำเนินงานที่เหนือกว่าคู่แข่งนั้นๆ ยังไม่เพียงพอ องค์กรมีความได้เปรียบในการแข่งขันให้ยั่งยืน ได้ก็ต่อเมื่อองค์กรให้ความสำคัญกับการพัฒนานวัตกรรม (เพ็ญสุช เกตุมณี และคณะ, 2561) ความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นความสามารถในการสร้างความพึงพอใจของลูกค้า สร้างความเหนือกว่าคู่แข่ง เพื่อตอบรับการเปลี่ยนแปลงและความยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา และเพื่อสร้างความแตกต่างอันเป็นจุดแข็งและโอกาสทางธุรกิจ การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันจึงถือเป็นสิ่งสำคัญ (จิตรลดา พันธุ์พนาสกุล และ วรลักษณ์ ลลิตศิริวิมล, 2562) ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการสร้างความแตกต่างในสินค้าและบริการในสินค้าและบริการให้มากขึ้นเพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์บางอย่างของผลิตภัณฑ์ให้ปรากฏในสายตาของลูกค้าที่ดึงดูดความสนใจและพร้อมที่จะจ่ายเงินซื้อในราคาพิเศษ บางบริษัทใช้วิธีการเน้นต้นทุนต่ำเพื่อขายผลิตภัณฑ์ราคาถูก ซึ่งทั้งสองอย่างได้รับผลสำเร็จและเป็นที่ยอมรับมากในช่วงที่ผ่านมา ส่วนอีกวิธีหนึ่งที่หันมาใช้กันในปัจจุบัน คือ การตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้รวดเร็วกว่า การบริษัทใดที่มีความได้เปรียบด้านความเร็วจะประสบความสำเร็จและอยู่รอด นอกจากนี้การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันอาจทำได้ด้วยการพัฒนานวัตกรรมเพื่อจุดประกายความคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ (Innovation) ขึ้นในองค์กร (พินุล ทีปะปาล และธนวัฒน์ ทีปะปาล, 2559)

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันโดยใช้กลยุทธ์ทางการแข่งขันที่เหมาะสมจะส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานที่เหนือกว่าคู่แข่งนั้นๆ และ องค์กรมีความได้เปรียบในการแข่งขันให้ยั่งยืน ดังนั้นการสร้างความสำเร็จขององค์กรเมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนามูลค่าเพิ่มและความสำเร็จของกิจการ องค์กรสามารถ

สร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่าให้กับลูกค้าได้ดีกว่าคู่แข่ง การทำจะทำได้ดีกว่าในสายตาลูกค้า ดังนั้น การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันที่ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนมีผลการดำเนินงานที่เหนือกว่าคู่แข่ง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้คือ 1) ประสิทธิภาพ (Efficiency) 2) คุณภาพ (Quality) 3) นวัตกรรม (Innovation) และ 4) การตอบสนองความต้องการของลูกค้า (Customer responsiveness) (Charles & Gareth, 2009 ; พัทธสิริ ชมภูคำ, 2552)

3.3 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นตัวแปรอิสระ การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) และผลการดำเนินงาน (Performance) เป็นตัวแปรตาม ตามรูปภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยซึ่งเกิดจากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎี ดังนี้

รูปภาพประกอบ 1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

3.4 สมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้นพบว่า การจัดการโซ่อุปทานที่มีมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มและความเป็นไปได้ที่จะส่งผลต่อการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนตามที่ตั้งไว้ นำไปสู่การสร้างความสามารถทางการแข่งขันให้มีประสิทธิภาพและแข่งขันในตลาดได้ ทำให้อุรกิจมีความเข้มแข็งและเติบโต ส่งผลคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไปในอนาคตได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น จึงตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

สมมติฐานที่ 2 การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

สมมติฐานที่ 3 การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

4. วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 23,575 ราย กำหนดความน่าจะเป็นของประชากรเท่ากับ 0.05 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 5 % ในกรณีจำนวนประชากรที่แน่นอน (Yamane, 1973: 725) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณเท่ากับ 400 ราย สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) อย่างมีสัดส่วนเพื่อให้ได้ตัวแทนในแต่ละพื้นที่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน และตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ทำการทดสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อคำถาม (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item – Total Correlation ทุกข้อคำถามมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งเป็นระดับที่ยอมรับได้ โดยค่าอำนาจจำแนกที่ได้ของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.315-0.909 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Test) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ที่มากกว่า 0.7 (Cronbach, 1951) ซึ่งมีค่า Cronbach Alpha อยู่ระหว่าง 0.717 – 0.902 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ยอมรับได้ถือว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงตรงและเชื่อถือที่สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้อย่างเหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจชุมชน หาค่าความถี่และค่าร้อยละ ตอนที่ 2-4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงาน วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตอนที่ 5 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอย (Regression Analysis) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

5. ผลการศึกษา

- 1) วิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,000 – 20,000 บาท รองลงมา น้อยกว่า 10,000 บาท มีระยะเวลาในการดำเนินงานน้อยกว่า 5 ปี รองลงมา 5-10 ปี มีจำนวนสมาชิกในกลุ่มไม่เกิน 30 คน รองลงมา 31-50 คน เงินทุนเริ่มต้น 30,000 – 50,000 บาท รองลงมา ต่ำกว่า 30,000 บาท
- 2) การศึกษาการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.910$) การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.836$) และผลการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.862$)
- 3) การศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม(PURC)

การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DISI) การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม(PROD) และการกระจายและส่งมอบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DIST) การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน ได้แก่ ประสิทธิภาพ(CAPA) คุณภาพ (QUAL) นวัตกรรม(INNO) และการตอบสนองที่รวดเร็ว(RESPI) กับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้แก่ การเงิน (FINA) ลูกค้า (CUST) กระบวนการดำเนินงานภายใน (PROC) และการเรียนรู้และเติบโต (GROW) มีความสัมพันธ์ต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .332-.836 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ตัวแปร	PURC	DISI	PROD	DIST	CAPA	QUAL
PURC	1.00	.751**	.764**	.712**	.632**	.373**
DESI		1.00	.707**	.668**	.591**	.322**
PROD			1.00	.836**	.721**	.488**
DIST				1.00	.786**	.526**
CAPA					1.00	.658**
QUAL						1.00
INNO						
RESP						
FINA						
CUST						
PROC						
GROW						
ตัวแปร	INNO	RESP	FINA	CUST	PROC	GROW
PURC	.396**	.486**	.387**	.530**	.507**	.505**
DESI	.363**	.458**	.383**	.551**	.490**	.478**
PROD	.513**	.541**	.413**	.537**	.477**	.454**
DIST	.523**	.537**	.485**	.614**	.571**	.561**
CAPA	.526**	.589**	.519**	.626**	.627**	.636**
QUAL	.780**	.515**	.389**	.488**	.504**	.433**
INNO	1.00	.539**	.414**	.484**	.510**	.483**
RESP		1.00	.671**	.662**	.627**	.565**
FINA			1.00	.677**	.592**	.533**
CUST				1.00	.801**	.699**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัย (Factor Loadings) และความเชื่อมั่นครอนบาคัลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) ของแบบสอบถาม

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์ ของปัจจัย	ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach Alpha Coefficient)
	(Factor Loadings)	
การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PURC)	.527 - .835	.717
การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DESI)	.651 - .829	.709
การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PROD)	.744 - .822	.845
การกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม(DIST)	.609 - .826	.879
ประสิทธิภาพ (CAPA)	.497 - .870	.864
คุณภาพ (QUAL)	.684 - .808	.714
นวัตกรรม (INNO)	.605 - .874	.748
การตอบสนองที่รวดเร็ว (RESP)	.481 - .856	.834
มุมมองการเงิน (FINA)	.407 - .860	.853
มุมมองลูกค้า (CUST)	.668 - .972	.902
มุมมองกระบวนการดำเนินงานภายใน (PROC)	.649 - .853	.849
มุมมองการเรียนรู้และเติบโต (GROW)	.712 - .866	.737

จากตารางที่ 2 พบว่า สัมประสิทธิ์ของปัจจัย (Factor Loadings) มีค่าอยู่ระหว่าง .407-.972 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ค่า Factor Loadings ที่กำหนดโดย Nunnally & Bernstein (1994) กล่าวว่า Factor Loadings ที่ยอมรับได้ควรจะมีค่าไม่ต่ำกว่า .40 การวิจัยครั้งนี้ค่ามีค่าสูงกว่า .40 จึงสรุปได้ว่าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) ค่าความเชื่อมั่น มีค่าอยู่ระหว่าง .709-.902 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ Alpha โดยใช้ค่า Cronbach Alpha ที่ยอมรับได้ควรจะมีค่าที่เกิน .70 (Conbach, 1951) ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ค่า Alpha สูงกว่า .70 จึงสรุปได้ว่า เนื้อหาของแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้

ตาราง 3 แสดงค่า Tolerance และ VIF (Variance Inflation Factor)

ตัวแปร	Collinearity Statistic	
	Tolerance	VIF
การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PURC)	.321	3.111
การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DESI)	.388	2.578
การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PROD)	.236	4.238
การกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม(DIST)	.285	3.514
ประสิทธิภาพ (CAPA)	.470	2.127
คุณภาพ (QUAL)	.344	2.910
นวัตกรรม (INNO)	.357	2.798
การตอบสนองที่รวดเร็ว (RESP)	.603	1.657

จากตารางที่ 3 ในการทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปร จากข้อมูลของการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งมีทั้งหมด 8 ปัจจัย จากข้อมูลดังกล่าวถูกนำมาทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปร โดยแสดงค่า Tolerance และค่า VIF ของการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันแต่ละตัว พบว่า การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PURC) การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DESI) การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PROD) การกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DIST) ประสิทธิภาพ (CAPA) คุณภาพ (QUAL) นวัตกรรม (INNO) และการตอบสนองที่รวดเร็ว (RESP) มีค่า Tolerance ค่อนข้างต่ำ แสดงว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์กัน

ตาราง 4 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ตัวแปรตามลำดับที่เข้าสมการ	B	S.E.	Beta	t	Sig
1. การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PURC)	0.27	.052	.032	.518	.605
2. การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DESI)	-.007	.055	-.007	-.130	.897
3. การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PROD)	.188	.061	.232	3.244	.001*
4. การกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DIST)	.433	.054	.499	7.661	.000*
ค่าคงที่	1.394				
R	.723				
R Square	.523				
Adjusted R Square	.519				
F	108.455				

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .723 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ร้อยละ 52.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีตัวแปรที่สามารถทำนายผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ดังนี้ 1) การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PROD) 2) การกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DIST) สามารถเขียนสมการทำนายการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ดังนี้

$$\text{Competitive Advantage} = 1.394 + .188 \text{ PROD} + .433$$

ตาราง 5 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
กับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ตัวแปรตามลำดับที่เข้าสมการ	B	S.E.	Beta	t	Sig
1. การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PURC)	.132	.056	.157	2.380	.018**
2. การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DESI)	.179	.059	.182	3.028	.033**
3. การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PROD)	-.131	.062	-.163	-2.121	.035**
4. การกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DIST)	.446	.057	.545	7.780	.000**
ค่าคงที่	1.411				
R	.670				
R Square	.448				
Adjusted R Square	.443				
F	80.286				

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 พบว่า จัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .670 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ร้อยละ 44.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีตัวแปรที่สามารถทำนายผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ดังนี้ 1) การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PURC) 2) การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DESI) 3) การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PROD) 4) การกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (DIST) สามารถเขียนสมการทำนายผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ดังนี้

$$\text{Performance} = 1.411 + .132\text{PURC} + .179\text{DESI} - .131\text{PROD} + .446\text{DIST}$$

ตาราง 6 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันกับผลการดำเนินงาน
ของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ตัวแปรตามลำดับที่เข้าสมการ	B	S.E.	Beta	t	Sig
1.ประสิทธิภาพ (CAPA)	.358	.040	.395	8.874	.000**
2.คุณภาพ (QUAL)	-.024	.044	-.028	-.532	.595
3.นวัตกรรม (INNO)	.059	.044	.068	1.335	.183
4.การตอบสนองที่รวดเร็ว (RESP)	.337	.028	.465	11.846	.000**
ค่าคงที่	1.026				
R	.795				
R Square	.632				
Adjusted R Square	.628				
F	169.617				

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 6 พบว่า การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .795 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนได้ร้อยละ 63.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีตัวแปรที่สามารถทำนายผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ดังนี้ 1) ประสิทธิภาพ(CAPA) 2) การตอบสนองที่รวดเร็ว (RESP) สามารถเขียนสมการทำนายผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ดังนี้

$$\text{Performance} = 1.026 + .358\text{CAPA} + .337\text{RESP}$$

6.สรุปผลและอภิปรายผล

1. การศึกษาการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

1.1 การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน อยู่ในระดับมาก ได้แก่การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างสรรค์ออกแบบผลิตภัณฑ์ และการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ รอดพัน และบัณฑิต ผังนิรันดร์ (2560) พบว่า แรงผลักดันในการดำเนินการ เทคโนโลยีสะอาด กิจกรรมห่วงโซ่อุปทานเพื่อสิ่งแวดล้อม และผลการดำเนินการของอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศไทย อยู่ในระดับมาก ดังนั้น การนำการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเข้ามาประยุกต์ใช้นั้นสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับตัวสินค้าได้เนื่องจากในปัจจุบันผู้บริโภคให้ความสำคัญในเรื่องของสุขภาพและการอนุรักษ์ด้านสิ่งแวดล้อมมากขึ้น หากองค์กรใดสามารถผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมได้ก็สามารถนำมาเป็นจุดเด่นและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรได้

1.2 การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ ด้านคุณภาพ ด้านนวัตกรรม และด้านการตอบสนองที่รวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียวดี ผลอนอก และธนภัฏฐตฤณ บุญนาค (2560) พบว่า ความได้เปรียบในการจัดซื้อจัดหา ความยืดหยุ่นของโซ่อุปทาน ความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้า-ผู้จัดหาปัจจัยการผลิต การแบ่งปันข้อมูลภายในสมาชิกโซ่อุปทาน ความเชื่อมโยงภายในโซ่อุปทาน และความไว้วางใจในสมาชิกโซ่อุปทานมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการจัดการโซ่อุปทานผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม จังหวัดสระแก้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

1.3 ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการดำเนินงานภายใน และด้านการเรียนรู้และเติบโต สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ รอดพัน และบัณฑิต ผังนิรันดร์ (2560) พบว่า แรงผลักดันในการดำเนินการ เทคโนโลยีสะอาด กิจกรรมห่วงโซ่อุปทานเพื่อสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินการของอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศไทย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

2.1 การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เช่น การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การออกแบบและสร้างสรรค์ การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนได้เปรียบทางการแข่งขัน โดยการผลิตมีคุณภาพและทันสมัย สามารถลดการสูญเสียที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานได้ สามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์แตกต่างจากคู่แข่งตรงกับความต้องการและสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับลูกค้า สามารถนำเสนอสินค้าออกสู่ตลาดได้เร็วกว่าผู้ประกอบการรายอื่นในตลาดเดียวกันและการคิดค้นและพัฒนาสินค้าใหม่อย่างรวดเร็วทันต่อความต้องการของตลาดจะทำให้ได้เปรียบคู่แข่งรายอื่นได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัสสรา ปัญญะรัฐโรจน์ (2559) กล่าวว่า การสร้างความได้เปรียบการแข่งขันของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา ตำบลเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี คือ มีการวางแผนสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยการจัดการโลจิสติกส์เพื่อให้ต้นทุนต่ำสุด และมีคุณภาพ มีการวางแผนการผลิตสินค้าเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า และสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง

2.2 การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อกันกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนโดยการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การออกแบบและสร้างสรรค์ การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ส่งผลทำให้วิสาหกิจชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีต้นทุนในการดำเนินงานต่ำลง มีผลกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมียอดขายสินค้าที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการตอบสนองที่ตรงกับความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ Flynn, Huo & Zhao (2010) กล่าวถึงผลลัพธ์จากความสามารถการจัดการโซ่อุปทานเพื่อสิ่งแวดล้อมไม่เพียงแต่ทำให้องค์กรเกิดการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ยังช่วยให้เกิดการปรับปรุงผลการดำเนินงานทางธุรกิจและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจได้ และจากงานวิจัยของ Chung-Shan et al. (2013) พบว่า ผลการดำเนินงานในการจัดซื้อ และการผลิตเพื่อสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและสามารถพัฒนาองค์การให้มีผลการดำเนินงานทางธุรกิจในเชิงบวก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุบลวรรณ สุวรรณภูสิทธิ์, อติฉิลา พงศ์ยี่หล้า และ พงษ์ทิพนันท์ ศิริพานิช (2560) พบว่าการบริหารกิจกรรมพื้นฐานของห่วงโซ่แห่งคุณค่าด้านการจัดซื้อจัดหาวัตถุดิบ การผลิต การกระจายสินค้า การตลาดและการขาย และการบริการลูกค้า มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกและมีผลต่อผลการดำเนินงานของกิจการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (โอท็อป) กลุ่มเอในประเทศไทย และจะเพิ่มขึ้นเมื่อผ่านความสามารถเชิงนวัตกรรม ได้แก่ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมกระบวนการ นวัตกรรมการจัดการ และนวัตกรรมการตลาด และพบว่าการกระจายสินค้ามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกและมีอิทธิพลทางอ้อมต่อผลการดำเนินงาน โดยผ่านความสามารถเชิงนวัตกรรมมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ รอดพัน และบัณฑิต ผังนิรันดร์ (2560) พบว่า แบบจำลองสมการโครงสร้างแรงผลักดันการดำเนินการ เทคโนโลยีสะอาด กิจกรรมห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยปัจจัยเชิงสาเหตุดังกล่าว มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินการของอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศไทย มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 84.17 ที่องศาอิสระเท่ากับ 80 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (CMIN/DF) เท่ากับ 1.05 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CIF) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีวัดความคาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.01 และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ นพรุจ ธรรมจิโรจ และคณะ (2555) กล่าวว่า แนวคิดการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : GSCM เป็นแนวคิดที่จะทำให้องค์กรมีการดำเนินงานในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การออกแบบ การจัดซื้อ การผลิต การกระจายสินค้า เพื่อให้เกิดการบูรณาการด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้องค์กรธุรกิจดำเนินงานด้วยความยั่งยืน

2.3 การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เช่น ด้านประสิทธิภาพ ที่เกิดจากเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตมีคุณภาพและทันสมัย ทำให้เกิดความเสียหายในการผลิตน้อยที่สุด ความสามารถในการลดการสูญเสียที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานได้ และมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด สามารถลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้ ด้านคุณภาพ จากการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของลูกค้า การสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์และบริการต่างจากคู่แข่งและสามารถสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับลูกค้า และการบริการที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และได้มาตรฐานเพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า ด้านนวัตกรรม ที่เกิดจากการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมหรือแบบทีมงานเพื่อให้เกิดแนวคิดสมัยใหม่และเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ภายในองค์กร มีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในขั้นตอนและกระบวนการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกิจการมีการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ ตลอดจนแสวงหาวิธีการในการผลิตเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และการตอบสนองที่รวดเร็ว ที่กิจการมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของลูกค้าเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างสูงสุด สามารถนำเสนอสินค้าออกสู่ตลาดได้เร็วกว่าผู้ประกอบการรายอื่นในตลาดเดียวกัน และการคิดค้นและพัฒนาสินค้าใหม่อย่างรวดเร็วทันต่อความต้องการของตลาด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิริติพงษ์ ปัญญาเรือง และสันติธร ภูริภักดี (2559) กล่าวว่ากลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันมีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยกลยุทธ์การสร้างความแตกต่างในตัวผลิตภัณฑ์หรือการบริการให้มีเอกลักษณ์พิเศษแตกต่างไปจากคู่แข่งรายอื่นๆ ที่มีอยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน จากความแตกต่างจะส่งผลให้ลูกค้าเกิดความภักดีและให้ความสำคัญกับด้านราคาน้อยลงส่งผลให้ธุรกิจสามารถตั้งราคาสูงได้ทำให้องค์กรมีผลการดำเนินงานด้านการเงินด้วย ทางด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุน ส่งผลให้ผลการดำเนินงานได้รับผลกระทบในทิศทางเดียวกันด้วย และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร พุ่งเกียรติไพบูลย์, ยพุมภรณ์ อุไรรัตน์ และพิเชษฐ พรหมใหม่ (2562) กล่าวว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดภาคใต้ชายแดนของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าธุรกิจในยุคปัจจุบันจะต้องดำเนินงานท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ผู้ประกอบการหรือผู้นำพยายามขวนขวายทุกวิถีทางที่จะหากลยุทธ์เพื่อนำมาสู่การสร้างข้อได้เปรียบเหนือคู่แข่ง โดยเฉพาะกลยุทธ์การเป็นผู้นำด้านต้นทุน ซึ่งเป็นวิธีการนำมาใช้เพื่อการบริหารจัดการในการดำเนินงานขององค์กรที่จะทำให้ธุรกิจมีความได้เปรียบด้านราคา เมื่อมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าสามารถกำหนดราคาสินค้าถูกกว่าคู่แข่งและธุรกิจยังได้เปรียบทางด้านการทำการลดต้นทุนย่อมสามารถทำกำไรได้มากกว่าเมื่อจำหน่ายสินค้าและบริการในปริมาณและคุณภาพใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับราคาเดียวกัน

2.4 การศึกษาความสัมพันธ์ของการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่มีต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการว่าเป็นอย่างไรบ้าง การหาความสัมพันธ์ที่จะเป็นสิ่งที่ทำนายตัวแปรระหว่างกันอย่างเช่นการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ก็จะมีผลสัมพันธ์ในการทำนายถึงการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน ผลการดำเนินงานขององค์กร โดยการจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการกระจายและส่งมอบสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีผลต่อการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันและจะช่วยให้ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทำนอง ชิดชอบและณลิน เพียรทอง (2561) กล่าวว่า การจัดการห่วงโซ่อุปทานสีเขียว

เป็นตัวแปรกลางให้องค์การได้มาซึ่งประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตลอดจนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ และยังเป็นกุญแจสำคัญช่วยให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ หากองค์การมีระบบการบริหารจัดการโซ่อุปทานสีเขียวที่มีประสิทธิภาพแล้วก็จะส่งผลให้องค์การประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน สามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณิดา สารคำ และคณะ (2562) กล่าวว่า ศักยภาพการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์ต่อกันกับผลการดำเนินงาน ดังนั้น ผู้ประกอบการจำเป็นต้องมีการปรับตัวเกี่ยวกับการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สร้างความได้เปรียบในแข่งขันให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้บริโภค ทำให้องค์การบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

จากการวิจัยนี้ สรุปได้ว่า การจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ประกอบด้วย การจัดซื้อจัดหาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และการกระจายและส่งมอบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลต่อการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน ได้แก่ ประสิทธิภาพ คุณภาพ นวัตกรรม และการตอบสนองที่รวดเร็วกับผลการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้แก่ การเงิน ลูกค้า กระบวนการดำเนินงานภายใน และการเรียนรู้และเติบโต ดังนั้น ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนจึงควรคำนึงและให้ความสำคัญต่อการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับวิสาหกิจชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแข่งขันในตลาดได้ ตลอดจนทำให้ธุรกิจมีความเข้มแข็งและเติบโต ส่งผลคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไปในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) การจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันของวิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยส่งผลให้กิจการได้เปรียบทางการแข่งขันจากการมีประสิทธิภาพจากการผลิตมีคุณภาพและทันสมัยทำ ลดความสูญเสียที่เกิดจากกระบวนการดำเนินงานได้และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงทำให้สามารถลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้ ตลอดจนแสวงหาวิธีการในการผลิตเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ คิดค้นและพัฒนาสินค้าใหม่อย่างรวดเร็วทันต่อความต้องการของตลาด และการตอบสนองที่รวดเร็ว ทำให้กิจการมีผลการดำเนินงานที่สูงขึ้นตามมาด้วย

2) วิสาหกิจชุมชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำเป็นต้องมีการปรับตัวด้านการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขัน รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและความต้องการของผู้บริโภค ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการผลิตและบริการเพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนต่อไป

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยผลกระทบความได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการจัดการโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการเพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาปรับปรุงเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ การสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน พัฒนากลยุทธ์ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงในการการแข่งขันทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศต่อไป

2) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กันไปด้วยเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกของกลุ่มตัวอย่างที่มากขึ้นและได้ข้อมูลในมุมมองที่กว้างและรอบด้านมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะมีแนวทางการดำเนินธุรกิจหรือความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป อีกทั้งยังสามารถวัดผลในเชิงสถิติได้อีกด้วยและควรสอบถามจากหน่วยงานหรือ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

บรรณานุกรม

- กานต์ธีรา พลบุตร. (2563). ความสามารถด้านนวัตกรรมเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อความยั่งยืนขององค์กร : การศึกษาเชิงประจักษ์ของธุรกิจรถยนต์ในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 12(3), 109-125.
- กิตติพงษ์ ปัญญาเรือง และ สันติธร ภูริภักดี. (2559). กลยุทธ์ความได้เปรียบในการแข่งขันที่มีต่อผลความสำเร็จในการดำเนินงานตามแนวคิด Balance Scorecard ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแปรรูปอาหารของจังหวัดสุพรรณบุรี. การประชุมวิชาการราชภัฏนครสวรรค์วิจัย ครั้งที่ 1. 22-23 สิงหาคม 2559 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จิตรลดา พันธุ์พัฒนสกุล และ วรลักษณ์ ลลิตศิริมงคล. (2562). การสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย : การทบทวนวรรณกรรม. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*. 16(2), 19-39.
- ชฎารัฐ ขวัญนา. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่าง กลยุทธ์ระดับธุรกิจ กับความสำเร็จของธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจ ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 12(4), 121-133.
- ทำนอง ชิดชอบ และ นลินี เพียรทอง. (2561). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของแรงผลักดัน การจัดการโซ่อุปทานสีเขียวและผลการดำเนินธุรกิจของอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทย : การทบทวนวรรณกรรม. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*. 16(2), 127-140.
- นพจุจ ธรรมจิโรจ, อัมพิกา ไกรฤทธิ และ สิริรงค์ กลั่นคำสอน. (2555). องค์กรที่ยั่งยืนด้วยการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานสีเขียว. การประชุมวิชาการชาয়งานวิศวกรรมอุตสาหการ. 17-19 ตุลาคม 2555 ณ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี.
- ปรียาวดี ผลอเนก และ ธนัฐฐิตถุณ บุญนา. (2017). ประสิทธิภาพของการร่วมแรงร่วมใจในโซ่อุปทานผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มจังหวัดสระแก้วในการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันเพื่อรองรับการเข้าสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษสระแก้ว. *วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม*. 16(3), 186-193.
- พรทิพย์ รอดพัน และ บัณฑิต มังนิรันดร์. (2560). แรงผลักดันในการดำเนินการ เทคโนโลยีสะอาด กิจกรรมห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานของอุตสาหกรรมสีเขียวในประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(1). 54-62.
- พิบูล ทีปะปาล และ ธนวัฒน์ ทีปะปาล. (2559). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ (ปรับปรุงใหม่)*. กรุงเทพฯ : อมรรการพิมพ์. 2559

- เพ็ญสุข เกตุมณี, วรลักษณ์ ลลิตศิริวิมล, สิริลักษณ์ ทองพูน และ กอแก้ว จันทริงทอง. (2561). ความได้เปรียบในการแข่งขันของธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในยุค Thailand 4.0. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 37(4), 245-256.
- วรรณิดา สาริคำ, จันทิมา พรหมเกษ และ จักรเศ เมตตะธำรงค์. (2562). ศักยภาพการจัดการห่วงโซ่อุปทานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่มีต่อผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรในจังหวัดสกลนคร. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 12(5), 1482-1500.
- วสุธิดา นักเกษม และ ธีระวัฒน์ จันทิก. (2562). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจบริการในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 12(2), 1075-1097.
- สายพิน บันทอง และ ไชยพันธ์ ปัญญาศิริ. (2561). ตัวแบบประสิทธิภาพการจัดการของอุตสาหกรรมฟอกย้อมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 12(28), 138-149.
- สุภัทสร่า ปัญญาโรจน์. (2016). การจัดการโลจิสติกส์ที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์*. 2(2), 91-100.
- อุบลวรรณ สุวรรณภูษิต, อติลล่ำ พงศ์ยี่หล้า และ พาชิตชนัด ศิริพานิช. (2559). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างการบริหารกิจกรรมพื้นฐานของห่วงโซ่คุณค่าและความสามารถในการแข่งขันวัดกรรมกับผลการดำเนินงานของกิจการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (โอท็อป) กลุ่มเอในประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 6(2), 51-62.
- อัญญา ประเสริฐธาดา. (2558). การนำแนวคิดกรีนซัพพลายเชนมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในบริษัทในการจัดการให้มีประสิทธิภาพ. *ปริญญานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- Beamon, Benita M. (1998). Supply chain design and analysis: models and methods. *International Journal of Production Economics*. 55(3), 281-294.
- Buzatu, A. I., Pleşea, D. A., Iulian, C., & Valentin, W.P. (2019). *Managing organizations for sustainable business development: Interaction between VRIO framework and McKinsey 7s framework*. New trends in sustainable business and consumption. Bari: BASIQ International Conference. 2019, (pp.243-251).
- Charles W. L. Hill. And Gareth R. Jones. (2009). *Theory of Strategic Management*. South-Western.
- Chompukum, P. (2009). *Organization and management*. McGraw-Hill Education. Thailand.
- Chung-Shan, Y., Chin-Shan, L., Jane, J. H. & Peter Bernard, M. (2013). The effect of green Supply chain management on green performance and firm competitiveness in the context of container shipping in Taiwan. *Transportation Research Part E*, 55, 55-73.
- Cooper, R. (2017). *Supply chain development for the lean enterprise : interorganizational cost management*. London : Routledge.
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16 (3), 297-334.

- Dunn, M, Norburn, D, and Burley, S.(1994).The Impact of organizational values, goals, and climate on marketing effectiveness. *Journal of Business Research*. Vol, 30, 131-141.
- Flynn, B., Huo, B. & Zhao, X. (2010). The Impact of supply chain integration on performance: a contingency and configuration approach. *Journal of Operations Management*. 28(1), 58-71.
- Fungkiatphiboon, W., Urairat, Y., & Prommai, P. (2019). Factors affecting the performance of small and medium business operations Southern provinces on the border of Thailand. *Walailak Procedia* 2019; 2019(6).MM. 1-7.
- Libenth, R. (2017). *Application of McKinsey 7S model approach in effective monitoring of revenue collection in TRA: Case of Kinondoni municipality* . Doctoral dissertation, The Open University of Tanzania.
- Lin, R-J., Chen, R-H. & Nguyen, T-H. (2011). Green supply chain management performance in automobile manufacturing industry under uncertainty. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. 25, 233 – 245.
- Mumbe, J. R., & Njuguna, R. (2019). Strategic management practices and performance of small and medium-sized enterprises in Kitui County,Kenya. *Journal of Strategic Management*, 3(2), 30-45.
- Njue, C. M., & Ongoto, H. K. (2018). Strategic management practices and change implementation in selected public universitiesinKenya. *International Academic Journal of Human Resource and Business Administration*. 3(4), 124-149.
- Nunnally, I. C., & Bernstein, I. (1994). *Psychometric theory*. McGraw-Hill: New York, NY.
- Prajogo, D., Oke, A., & Olhager, J. (2016). Supply chain process : linking supply logistics integration, supply performance, lean processes and competitive performance. *International Journal of Operations & Production Management*, 36(2), 220-238.
- Porter M. E.(1980).*Competitive strategy: Techniques for Analyzing industries and Competitors*. New York. The Free Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third editio. Newyork : Harper and Row Publication.